

Nr 244.

Ankom till riksdagens kansli den 19 juni 1945 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående utredning om en mera planmässig fördelning av industrien på olika orter och landsdelar.

(3:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *J. N. Jonsson m. fl.* (I: 53) och den andra inom andra kammaren av herr *F. Persson i Växjö m. fl.* (II: 54) har yrkats, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning angående statens medverkan i syfte att åstadkomma en med hänsyn till i motionerna anförda synpunkter mera rationell fördelning av industrin på olika orter och landsdelar.

Beträffande de skäl, som motionärerna anført till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen II: 54.

Utskottet. I motionerna framhålles, att en mera rationell fördelning av industrin på olika orter och landsdelar är önskvärd för att göra de skilda delarna av landet mindre känsliga för av konjunkturväxlingar beroende kriser. Utskottet finner denna fråga värd all uppmärksamhet från statsmakternas sida. Emellertid bör framhållas, att redan pågående utredningar ha till uppgift att beakta hithörande frågor. Detta gäller i främsta rummet norrlandsutredningen, vars verksamhet visserligen är begränsad till Norrland, men vidare också befolkningsutredningen och 1942 års jordbrukskommitté.

I detta sammanhang må jämväl uppmärksammas vissa framställningar i ämnet av förra årets riksdag. I skrivelse nr 437 har nämnda riksdag anhållit om översyn och samordnande av verkställda eller pågående utredningar, som beröra landsbygdens avfolkning. I detta beslut förutsattes, att det organ, som finge uppgiften sig förelagd, skulle till vederbörande departementschef göra framställningar om sådana kompletterande utredningar inom vissa delar av det berörda frågekomplexet, som det under arbetets gång kunde befinnas erforderligt att verkställa. Vidare har 1944 års riksdag i anledning av ett motionsvis framställt yrkande om allsidig och förutsättningslös utredning angående möjligheterna att genom lämpliga statliga åtgärder befordra en förskjutning av industriell verksamhet, småindustri och hantverk från storstäderna till mindre samhällen och till landsbygden i skrivelse nr 450 anført, att det vore av utomordentlig betydelse, att möjligheterna att

främja den i motionerna förordade utvecklingen bleve beaktade under de planerade utredningarna. Det överlämnades åt Kungl. Maj:t att bedöma på vad sätt utredningen av frågan borde samordnas med övriga av riksdagen begärda utredningar.

Slutligen får utskottet erinra, att vid innevarande riksdag i de två lika lydande motionerna I: 78 och II: 135 framförts önskemålet om en utredning av de ekonomisk-geografiska betingelserna avseende i första hand befolknings- och näringsförhållandena inom olika delar av Sverige. Andra kammarens andra tillfälliga utskott har i utlåtande nr 9 tillstyrkt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning av de i motionerna behandlade problemen. Vidare har nämnda utskott i utlåtande nr 10 — vid tillstyrkande i anledning av väckta motioner, att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning i vissa frågor rörande samhällets behov att bestämma markens användning m. m. — uttalat, att ensidig sammansättning av en bygds näringsliv lätt medförde en alltför stor konjunkturkänslighet och framhållit önskvärdheten av en bättre fördelning av olika näringsgrenar på de skilda bygderna. Vad det tillfälliga utskottet i nämnda utlåtanden hemställt har andra kammaren bifallit. Första kammarens andra tillfälliga utskott har i utlåtanden nr 17 och 18 hemställt, att första kammaren måtte biträda andra kammarens beslut.

Det synes utskottet uppenbart, att de i här ifrågavarande motioner angivna synpunkterna skola vinna beaktande vid de utredningar, vilka redan pågå, tidigare av riksdagen begärts eller beträffande vilka innevarande riksdag i annat sammanhang tager ställning.

Utskottet får därför hemställa,

att motionerna I: 53 och II: 54 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 juni 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 243.